מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את מבנה הטיעון: טענה, נימוקים, ביסוס, טיעון נגד וסיכום
- להבדיל בין עובדה לדעה
- לזהות נימוק חזק לעומת נימוק חלש

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – זיהוי מושגים בטיעון

1. א – הדעה המרכזית שרוצים לשכנע בה
2. א – להסביר למה הטענה נכונה
3. א – דוגמה, נתון או מקור שמחזק את הנימוק
4. א – מציגים דעה הפוכה ומסבירים למה היא לא נכונה
5. א – עובדה אפשר לבדוק, דעה היא תחושה אישית

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – נימוק חזק נשען על הסבר הגיוני ולא רק על רגש
2. נכון – ביסוס נועד לחזק את הנימוק בעובדות או דוגמאות
3. לא נכון – כדאי להציג טיעון נגד ולהפריך אותו כדי לחזק את הטיעון
4. נכון – זהו ביטוי של תחושה אישית ולא עובדה הניתנת לבדיקה
5. לא נכון – הסיכום וההמלצה מופיעים בסוף הטיעון

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. טענה
2. ביסוס
3. הפרכה
4. עובדה

חלק ד' – התאימו מושג להגדרה

1. 1 – ה (הדעה המרכזית שרוצים לשכנע בה)
2. 2 – ד (הסבר שתומך בטענה)
3. 3 – ב (דוגמה או נתון שמחזק את הנימוק)
4. 4 – א (דעה שמנוגדת לטענה שלנו)
5. 5 – ג (הסבר למה הטיעון הנגדי אינו נכון)

חלק ה' – סדרו את שלבי בניית הטיעון

1. כתיבת הטענה המרכזית
2. הוספת נימוקים התומכים בטענה
3. חיזוק הנימוקים בביסוס (דוגמאות או נתונים)
4. הצגת טיעון נגד והפרכתו
5. כתיבת סיכום והמלצה

חלק ו' – כותבים טיעון משלכם

1. יש טענה ברורה, שני נימוקים הגיוניים ולפחות ביסוס אחד (דוגמה או נתון)
2. התלמיד מציג טיעון נגד ברור ומסביר בהיגיון למה הוא אינו נכון

כרטיס יציאה – מה לחפש

- טענה, נימוקים, ביסוס, טיעון נגד והפרכה, סיכום והמלצה
- דוגמה לעובדה שאפשר לבדוק ודוגמה לדעה אישית
- נימוק חזק מבוסס על הסבר הגיוני, נימוק חלש מבוסס על רגש בלבד

טיפים להפעלה:

- אפשר להקרין שוב את שקפי הטיעון כדי להזכיר את המבנה לפני התרגול
- מומלץ לעודד תלמידים לבחור נושא אישי לטיעון שלהם כדי להגביר מוטיבציה
- בגרסה לחינוך מיוחד אפשר לדלג על הפריטים המסומנים ולהתמקד במבנה הבסיסי בלבד

דף תרגול: כותבים טיעון – משכנעים בחוכמה

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

במתווה השקפים מגפון, מאיה ואורי מלמדים איך בונים טיעון משכנע שלב אחרי שלב - מהטענה ועד לסיכום. בדף הזה נתרגל את כל השלבים.

1 חלק א' – זיהוי מושגים בטיעון

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה ההגדרה הנכונה לטענה בטיעון?

א) הדעה המרכזית שרוצים לשכנע בה ב) דוגמה או סיפור קטן ג) משפט סיום בלבד

ד) שאלה פתוחה לקהל

2. מה תפקידם של הנימוקים בטיעון?

א) להסביר למה הטענה נכונה ב) לסכם את הטיעון ג) להציג טיעון נגד ד) לכתוב כותרת מושכת

3. מהי ביסוס לפי מתווה השקפים?

א) דוגמה, נתון או מקור שמחזק את הנימוק ב) משפט פתיחה מצחיק ג) שאלה רטורית

ד) הדמות מגפון

4. מה עושים בשקף של טיעון נגד והפרכה?

א) מציגים דעה הפוכה ומסבירים למה היא לא נכונה ב) חוזרים שוב על הטענה

ג) מוסיפים עוד דוגמה לטענה ד) מסיימים את המצגת

5. מה ההבדל בין עובדה לדעה?

א) עובדה אפשר לבדוק, דעה היא תחושה אישית ב) עובדה היא תמיד שלילית

ג) דעה תמיד נכונה יותר מעובדה ד) אין הבדל ביניהן

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	נימוק חזק מבוסס רק על רגש אישי בלי הסבר	☐	☐
2	ביסוס יכול להיות דוגמה, נתון מספרי או ציטוט ממקור אמין	☐	☐
3	בטיעון טוב מומלץ להתעלם לגמרי מדעות מנוגדות	☐	☐
4	המשפט 'אני חושב שזה המקום הכי יפה' הוא דעה ולא עובדה	☐	☐
5	סיכום והמלצה מופיעים בתחילת הטיעון	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. המשפט שמביע את הדעה המרכזית של הכותב נקרא _____

2. כדי לחזק נימוק משתמשים ב _____ , למשל דוגמה או נתון

3. כאשר מציגים דעה הפוכה ומסבירים למה היא שגויה, זו נקראת _____

4. משפט שאפשר לבדוק אם הוא נכון או לא נכון נקרא _____

4 חלק ד' – התאימו מושג להגדרה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. טענה	___	**א.** דעה שמנוגדת לטענה שלנו
2. נימוק	___	**ב.** דוגמה או נתון שמחזק את הנימוק
3. ביסוס	___	**ג.** הסבר למה הטיעון הנגדי אינו נכון
4. טיעון נגד	___	**ד.** הסבר שתומך בטענה
5. הפרכה	___	**ה.** הדעה המרכזית שרוצים לשכנע בה

5 חלק ה' – סדרו את שלבי בניית הטיעון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הוספת נימוקים התומכים בטענה
☐	הצגת טיעון נגד והפרכתו
☐	כתיבת הטענה המרכזית
☐	כתיבת סיכום והמלצה
☐	חיזוק הנימוקים בביסוס (דוגמאות או נתונים)

6 חלק ו' – כותבים טיעון משלכם

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו טענה בנושא שמעניין אתכם, נמקו אותה בשני נימוקים ובססו אחד מהם בדוגמה

2. בחרו דעה הפוכה לטענה שכתבתם, ונסו להפריך אותה בכמה שורות

כרטיס יציאה

מהם חמשת חלקי הטיעון שלמדנו?

תנו דוגמה למשפט עובדה ולמשפט דעה

מה ההבדל בין נימוק חזק לנימוק חלש?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀